

Uchwała nr 55/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 10 lipca 2024 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Gminy Niechlów nr III/18/2024 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków oraz sposobu jej rozliczania, w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609 i 721), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

stwierdza nieważność

pkt 1 i 2 w ust. 2 w § 2 uchwały Rady Gminy Niechlów nr III/18/2024 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków oraz sposobu jej rozliczania, w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków — z powodu istotnego naruszenia art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840, z późn. zm.) w związku z art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.).

Uzasadnienie

Uchwała Rady Gminy Niechlów nr III/18/2024 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków oraz sposobu jej rozliczania, w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w dniu 17 czerwca 2024 roku.

W badanej uchwale zawarto m.in. następujące regulacje:

„§ 1. Określa się zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub do gminnej ewidencji zabytków, znajdującym się na terenie Gminy Niechlów, w ramach środków pozyskanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

§ 2. 1. Dotacja, o której mowa w § 1, może zostać udzielona na finansowanie nakładów koniecznych określonych w art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840).

2. Dotacja, o której mowa w § 1 może być udzielona w wysokości do 98% nakładów koniecznych, o których mowa w art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840), na wykonanie przez Wnioskodawcę prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków:

- 1) finansowana jest środkami pozyskanymi przez Gminę Niechlów z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, które wynoszą 98% wartości zadania inwestycyjnego oraz środkami Wnioskodawcy, które wynoszą do 2% wartości zadania inwestycyjnego;
- 2) dotacja w wysokości 98% wartości zadania inwestycyjnego jest wypłacana po podpisaniu umowy o udzielenie dotacji przez Wnioskodawcę z Gminą Niechlów na podstawie promes udzielonych gminie przez Bank Gospodarstwa Krajowego, po zakończeniu realizacji zadania lub jego wydzielonego etapu”.

Badając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu zważyło, co następuje:

Zgodnie z powołanym w podstawie prawnej badanej uchwały art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840, z późn. zm.), zwanej dalej „u.o.z.o.z.”, w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty

budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Przepis ten stanowi zatem podstawę do podjęcia przez radę gminy uchwały w sprawie zasad udzielania z budżetu gminy dotacji na prace, o których mowa w ustawie. Umocowanie to dotyczy także sytuacji, w których ww. dotacje udzielone są w związku z pozyskaniem przez gminę dofinansowania w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Z § 1 badanej uchwały wynika, że ustalone nią zasady dotyczą dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku w ramach środków pozyskanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. W świetle regulacji zawartej w § 2 uchwały dotacja ta może zostać udzielona na wykonanie ww. prac w wysokości do 98% nakładów koniecznych, o których mowa w art. 77 u.o.z.o.z., a „finansowana jest” środkami pozyskanymi przez Gminę Niechlów z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków (które stanowią 98% wartości „zadania inwestycyjnego”) oraz środkami Wnioskodawcy (które wynoszą 2% zadania inwestycyjnego) — wypłacie na rzecz Wnioskodawcy ma podlegać dotacja w wysokości 98% wartości zadania inwestycyjnego. W świetle powołanych regulacji: 1) dotacja może zostać udzielona jedynie na finansowanie nakładów koniecznych określonych w art. 77 u.o.z.o.z. w wysokości do 98% tych nakładów, 2) dotacja udzielana jest Wnioskodawcy (w związku z wykonanymi przez niego pracami), przy czym finansowana jest ona także przez Wnioskodawcę (do wysokości 2% wartości zadania inwestycyjnego).

Wskazać zatem należy, że stosownie do art. 81 ust. 2 u.o.z.o.z. dotacja z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku może zostać udzielona jedynie na nakłady konieczne, o których mowa w art. 77 u.o.z.o.z., może być ona przy tym niższa niż 100% tych nakładów (np. stanowić 98% tych nakładów). Dotacja — stosownie do art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) to pochodzące z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środki podlegające szczególnym zasadom rozliczenia. Tak rozumiana dotacja ze swej istoty nie może być zatem finansowana przez beneficjenta dotacji. Upoważnienie do określenia zasad udzielania dotacji zawarte w art. 81 ust. 1 u.o.z.o.z. nie daje podstaw do kształtowania przez radę gminy na gruncie aktu prawa miejscowego odmiennej od przewidzianej w art. 126 ustawy o finansach publicznych konstrukcji dotacji.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że na gruncie regulacji zawartej w § 2 ust. 2 uchwały dla ustalenia ogólnej wartości udzielanej dotacji oraz w odniesieniu do określenia proporcji, w jakich ma być ona finansowana z poszczególnych źródeł oraz podlegać wypłacie, posłużono się różnymi pojęciami: „nakładów koniecznych, o których mowa w art. 77 [u.o.z.o.z.]” (w zdaniu wprowadzającym) oraz „wartości zadania inwestycyjnego” (w pkt 1 i 2); w ocenie Kolegium powyższe nie pozwala na jednoznaczne ustalenie zasad odnoszących się do ustalania wysokości dotacji, która ma zostać udzielona na podstawie badanej uchwały.

Biorąc powyższe pod uwagę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu orzekło jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę Radzie Gminy Niechlów przysługuje skarga, którą wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, ul. Świętego Mikołaja 78/79, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus